

INSPIRATIEDAG DUAAL LEREN

SECUNDAIR ONDERWIJS

Vlaamse
overheid

WELKOM

Lessen met effect in duaal leren

Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Vlaamse
overheid

WELKOM

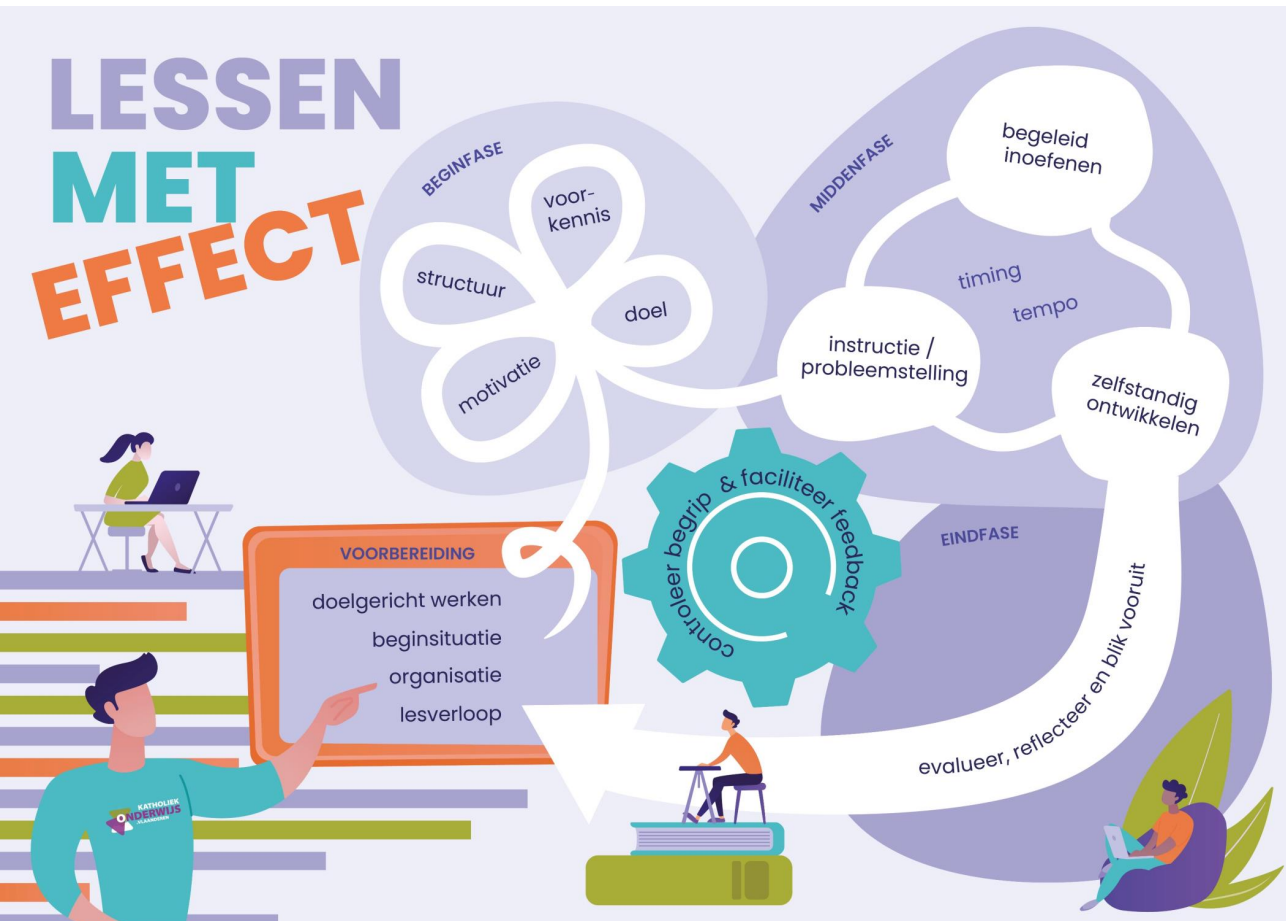
Lessen met effect in duaal leren

Inspiratiedag duaal leren 22 april - Brussel

Wim De Pue - Koen Stassen

- We weten uit onderzoek hoe belangrijk de leraar is voor het motiveren van leerlingen en het goed opbouwen van lessen. Maar wat als leerlingen een aanzienlijk/het grootste deel van hun traject op de werkplek leren?
- Droom: effectieve didactiek in duaal leren concretiseren
 - Voor praktijkleraren
 - Voor mentoren
 - Focus van vandaag

- **Effectieve didactiek, een definitie**
- *Waarom inzetten op effectieve didactiek?*
- *Visual Lessen met effect*
- *Oefening*

Een definitie van effectieve didactiek

Didactiek is onderdeel van de pedagogiek en behandelt de regels en de kunst van het onderwijzen. Het geeft handvatten voor het motiveren van leerlingen en het goed opbouwen van lessen.

effectief bijv.naamw. Uitspraak: [ɛfɛk'tif] met de bedoelde, gunstige uitwerking

• *Effectieve didactiek, een definitie*

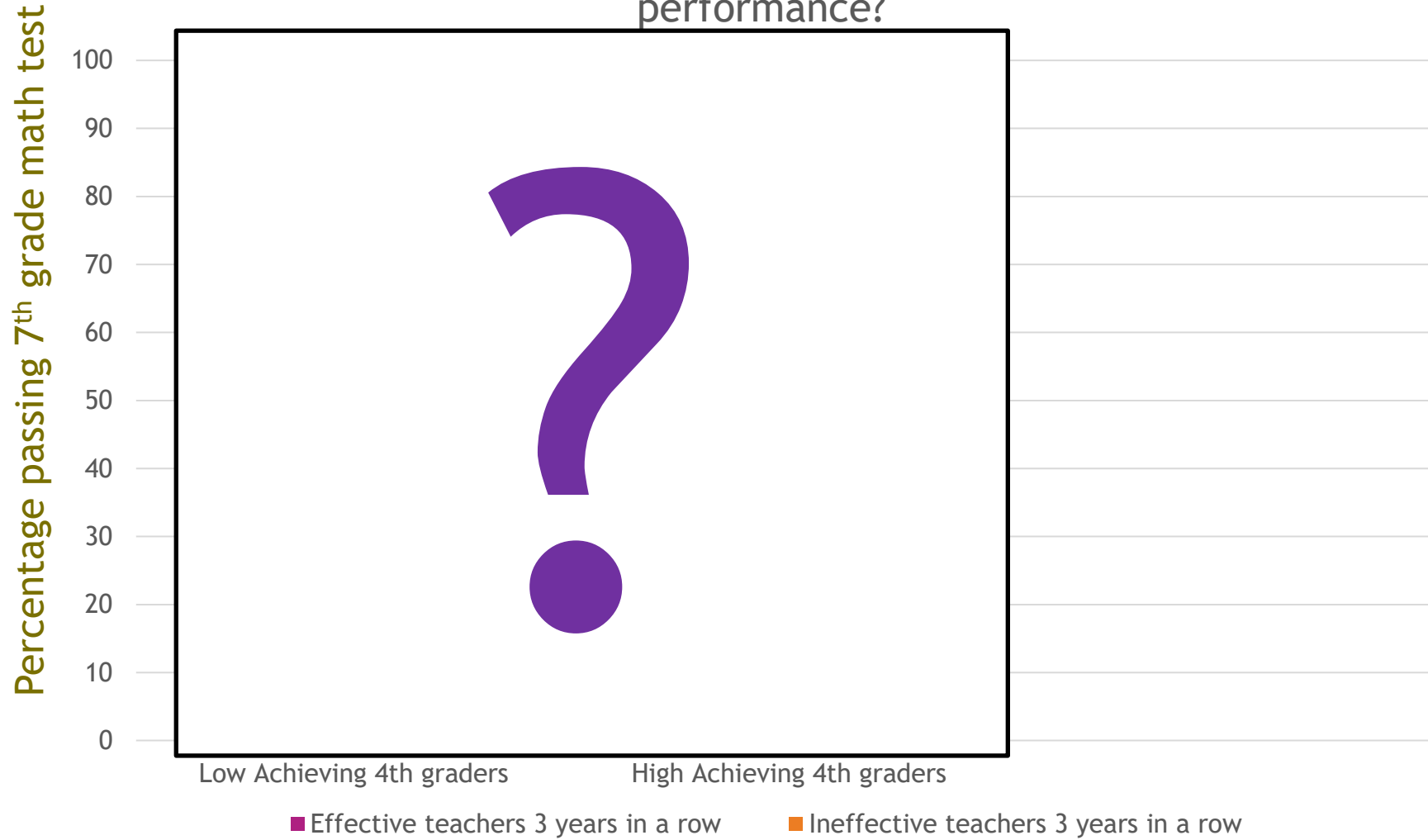
• **Waarom inzetten op effectieve didactiek?**

• *Visual Lessen met effect*

• *Oefening*

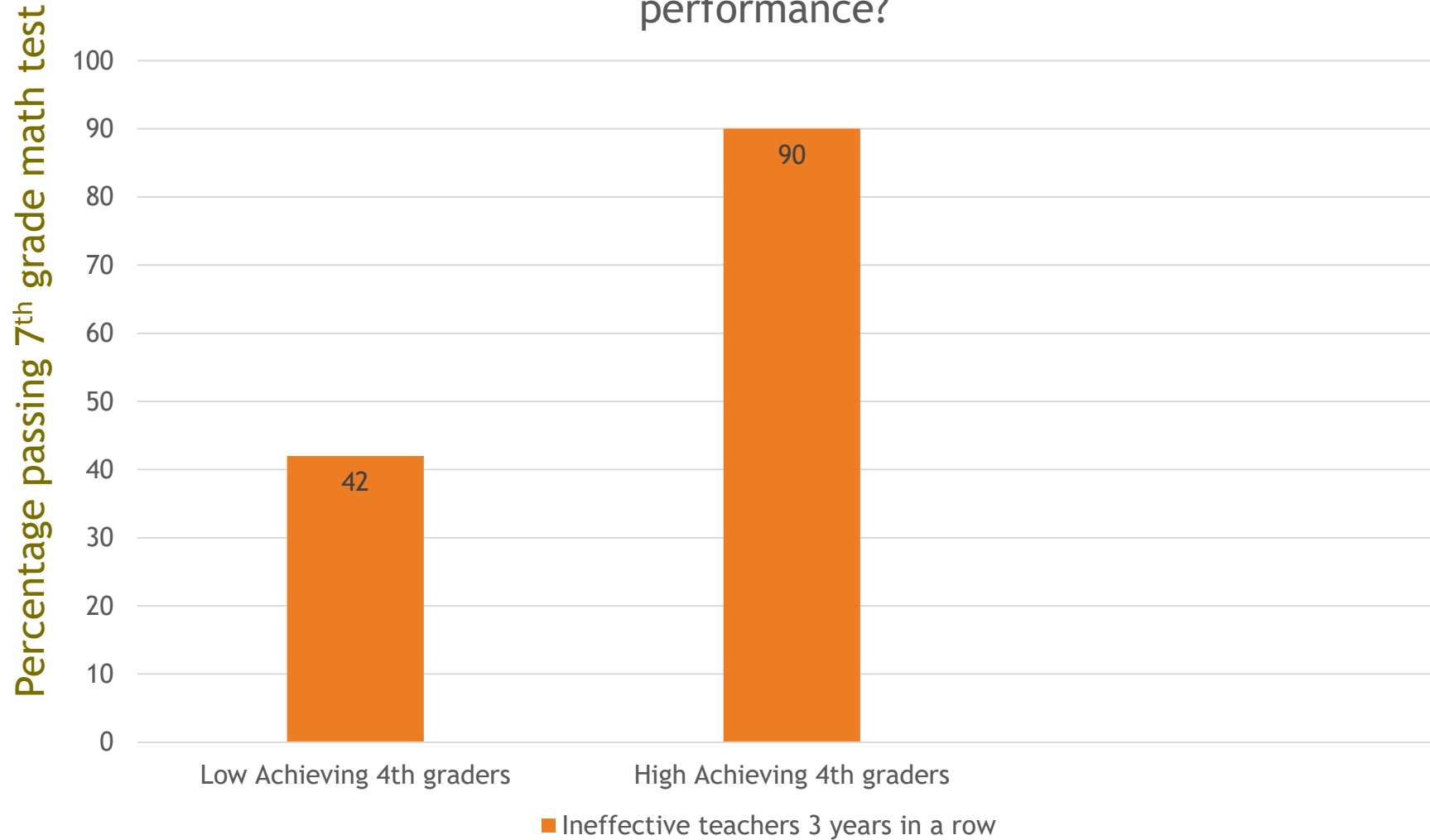

How important are teachers in improving student performance?

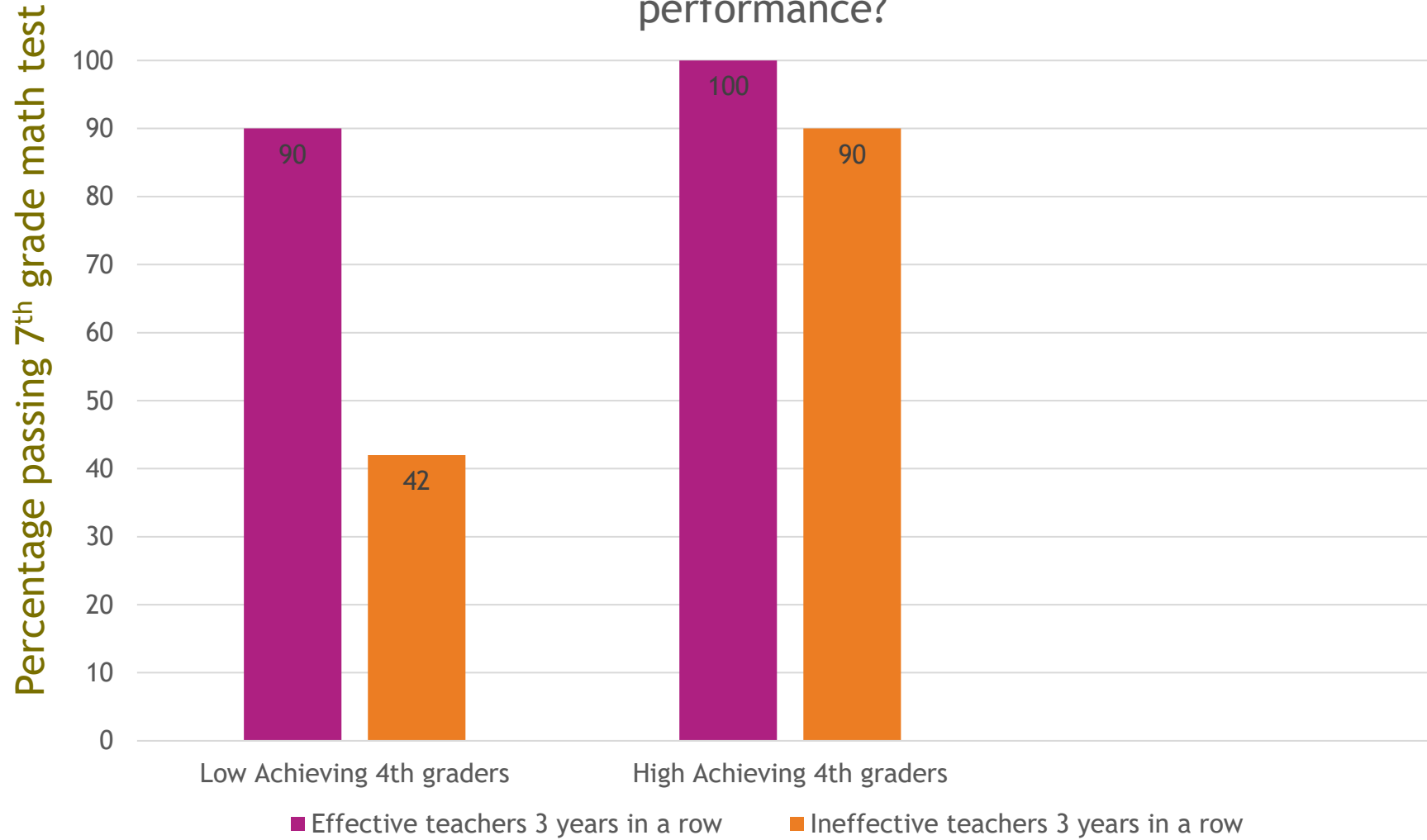
How important are teachers in improving student performance?

Sitha Babu & Robert Mendro, 2003

How important are teachers in improving student performance?

Hoe weten we nu wat effectieve leraren doen?

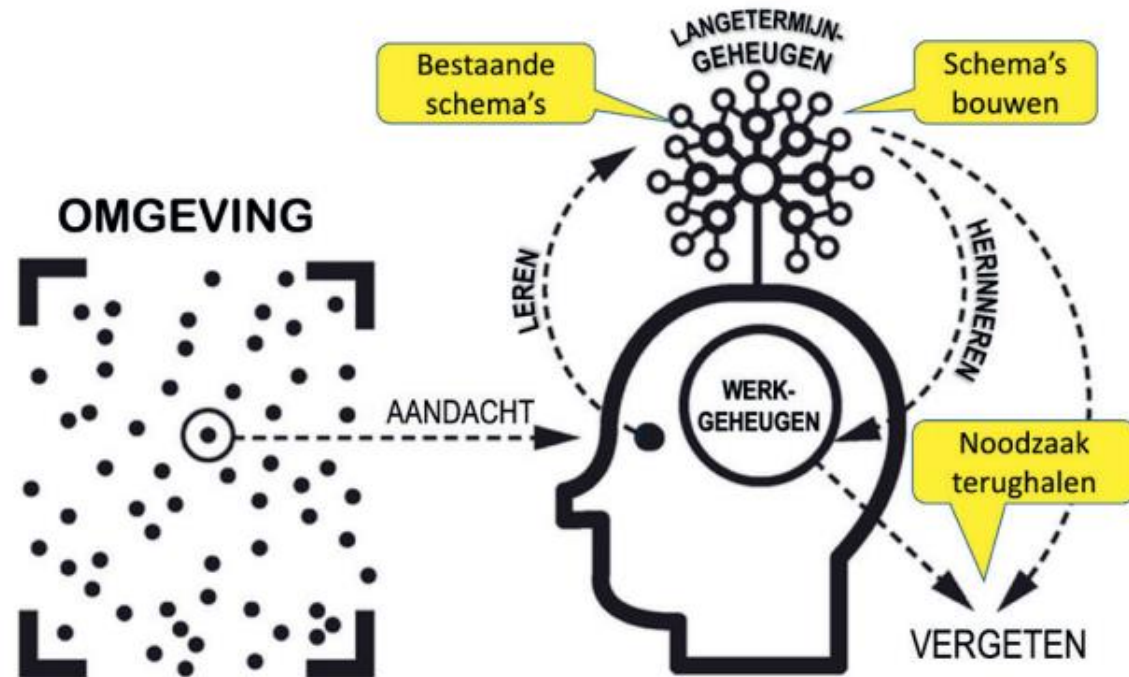
Drie wetenschapsvelden

Cognitieve psychologie

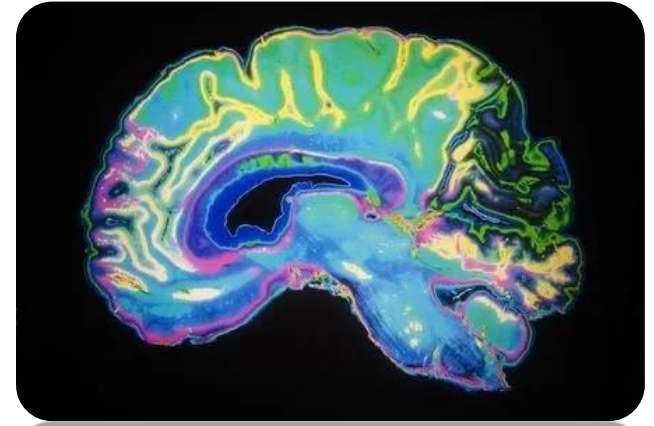
Lerareffectiviteitsstudies

Motivatiepsychologie

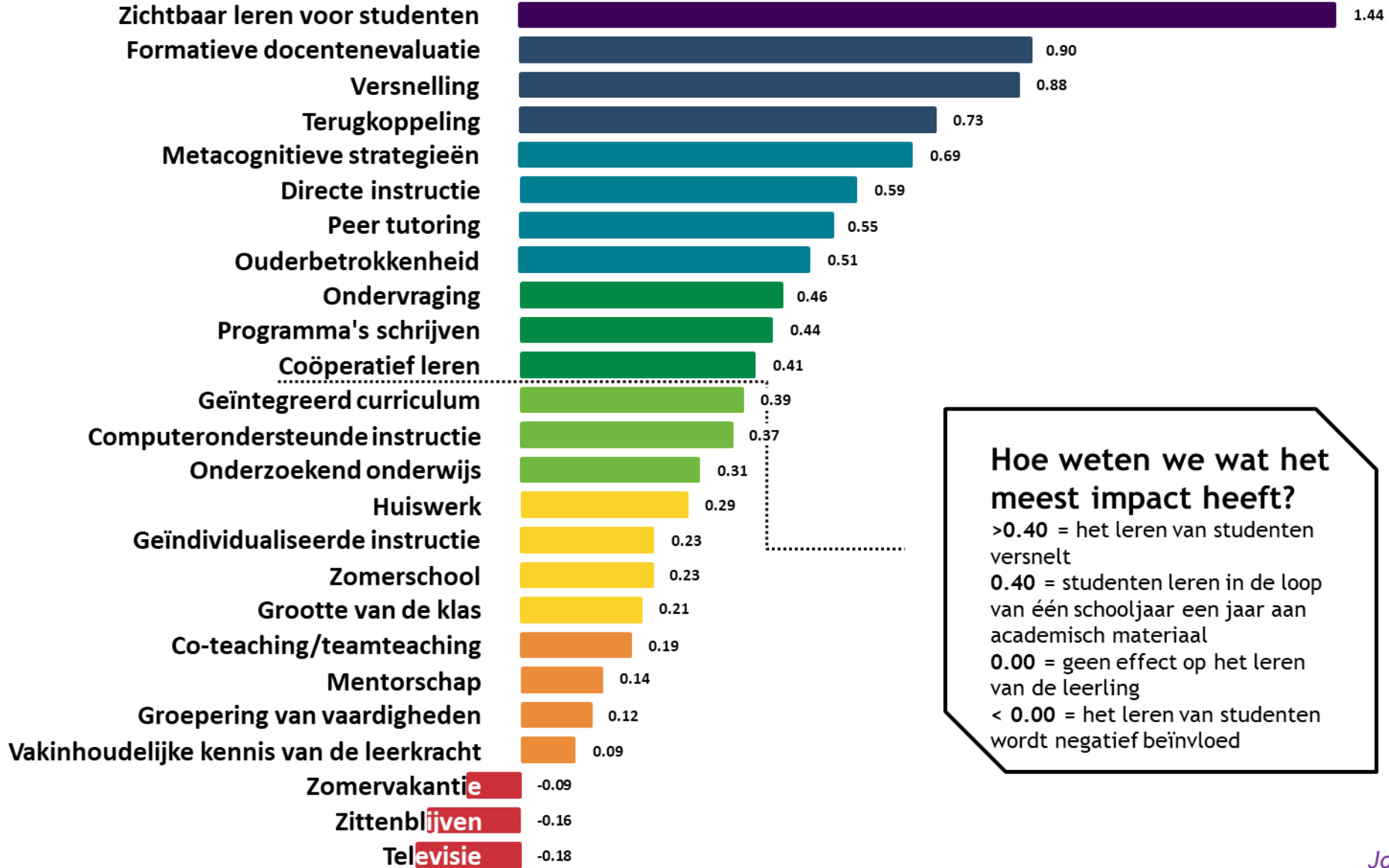
Cognitieve belastingstheorie van John Sweller

Figuur 2: Cognitive load theory (Sherrington, 2020)

https://www.gilearner.ugent.be/wp-content/uploads/JB2022-p.9-16-GI_Pedagogy.pdf

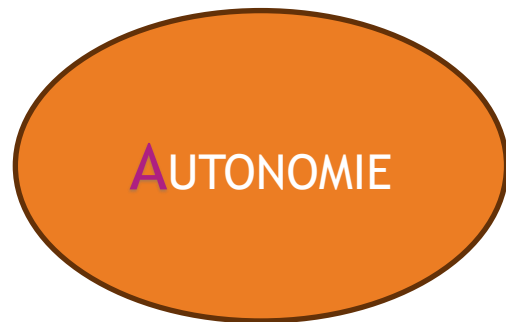
Hoe weten we wat het meest impact heeft?

- >0.40 = het leren van studenten versnelt
- 0.40 = studenten leren in de loop van één schooljaar een jaar aan academisch materiaal
- 0.00 = geen effect op het leren van de leerling
- < 0.00 = het leren van studenten wordt negatief beïnvloed

John Hattie

1. Start de les met een korte opfrissing van de essentiële voorkennis uit vorige les(sen).
2. Bied nieuwe leerstof in kleine stappen aan, met gelegenheid tot oefenen na elke stap.
3. Beperk de hoeveelheid leerstof die de leerlingen per keer krijgen.
4. Geef duidelijke instructies en heldere verklaringen.
5. Stel veel vragen en kijk of leerlingen de leerinhoud hebben begrepen.
6. Zorg dat alle leerlingen de gelegenheid hebben om actief te oefenen.
7. Begeleid leerlingen wanneer ze beginnen met oefenen.
8. Denk hardop en modelleer.
9. Geef de leerlingen uitgewerkte voorbeelden.
10. Vraag de leerlingen uit te leggen wat ze geleerd hebben.
11. Zoek manieren om de antwoorden van alle leerlingen te checken.
12. Geef op een systematische manier feedback en correcties.
13. Neem de tijd om extra uitleg te geven.
14. Geef veel voorbeelden.
15. Leg leerstof opnieuw uit als dat nodig is.
16. Bereid leerlingen voor om zelfstandig te oefenen.
17. Monitor leerlingen wanneer ze zelfstandig oefenen

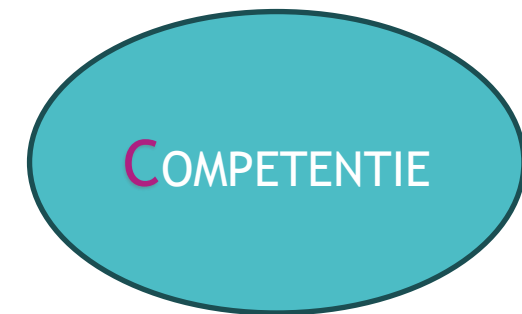
ABC van de motivatie

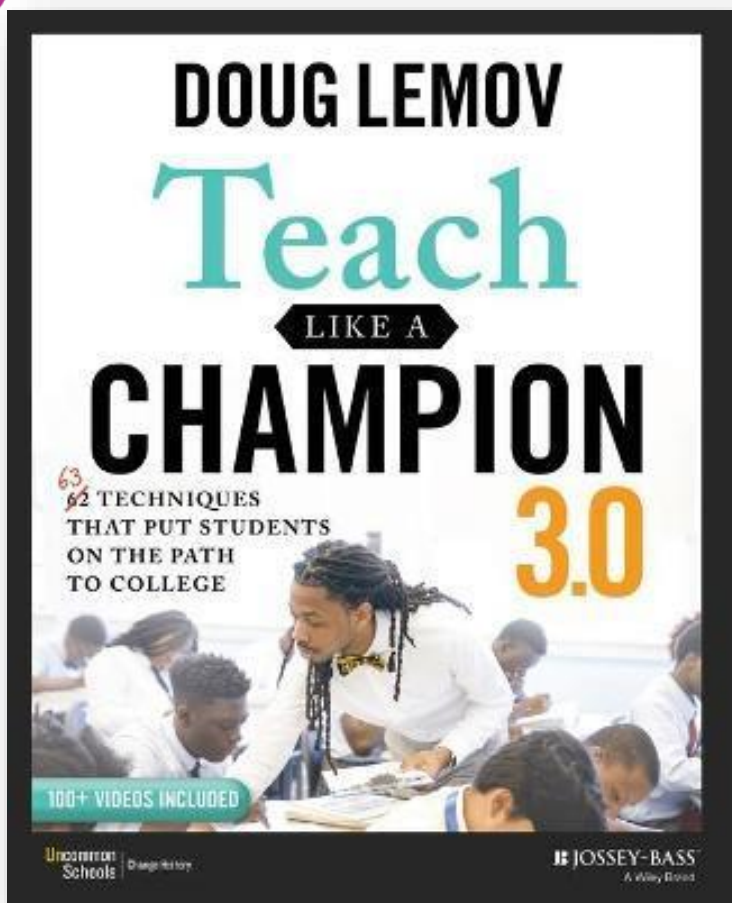
- Bied keuzemogelijkheden aan
- Werk vanuit het perspectief van de leerlingen
- Zorg voor heldere structuur in de les en in de opdrachten zodat leerlingen overzicht hebben
- Vermijd dwingend taalgebruik, leg vooral het nut uit van opdrachten

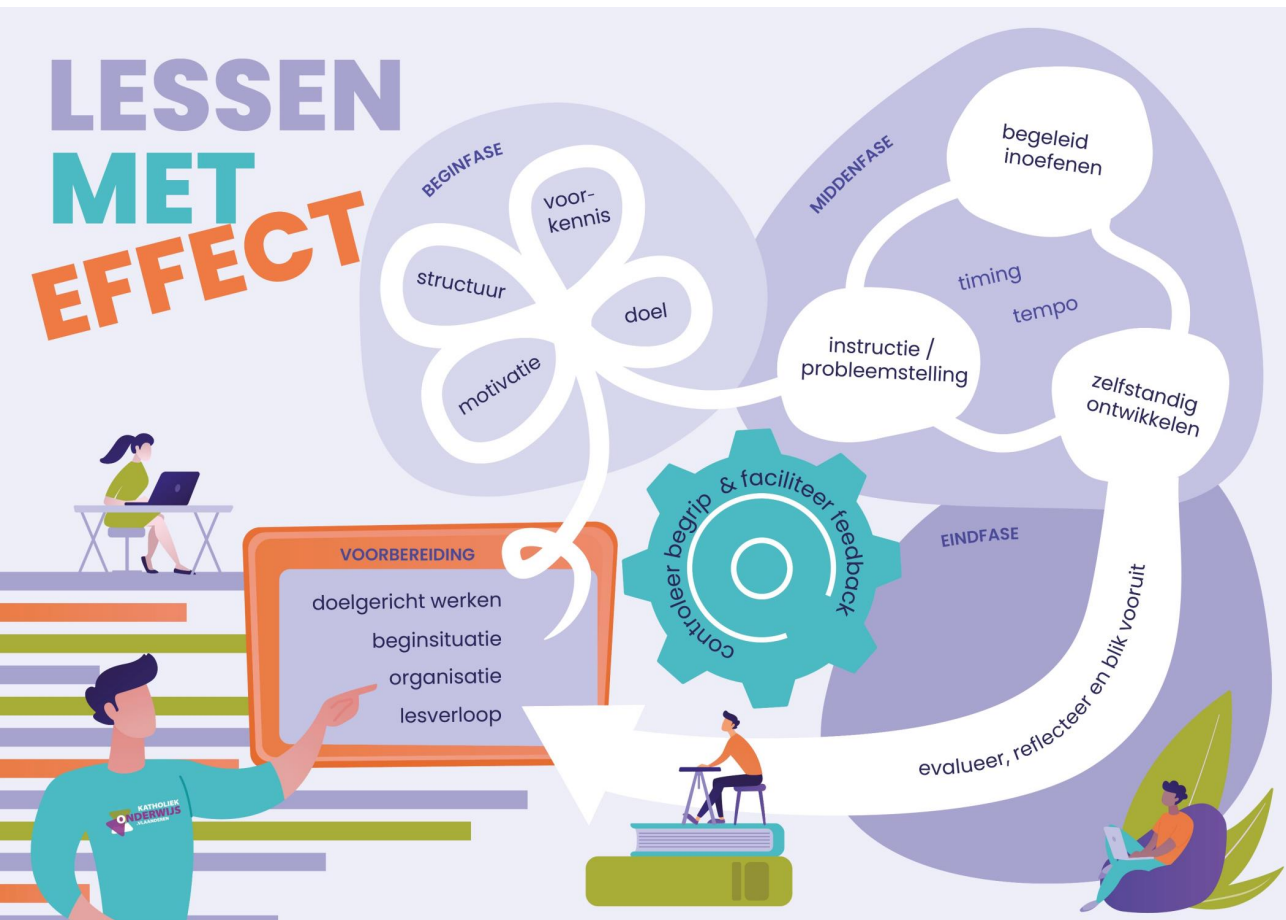
- Sluit aan bij de leefwereld
- Zet in op een positieve relatie
- Erken weerstanden
- Creëer een veilig klasklimaat door structuur en grenzen
- Reageer op pestgedrag en grijp in bij conflicten

- Daag alle leerlingen uit om te groeien
- Zorg voor succeservaringen
- Spreek positieve verwachtingen uit
- Zorg dat leerlingen snappen waarom ze iets moeten leren
- Geef feedback die info. geeft voor een volgende stap

LESSEN MET EFFECT

• *Effectieve didactiek, een definitie*

• *Waarom inzetten op effectieve didactiek?*

• **Visual Lessen met effect**

• *Oefening*

Uitgangspunten Visual Lessen met effect

Basistool
didactiek

Een tool
om in gesprek te gaan
over lesgeven
en je les aan te scherpen

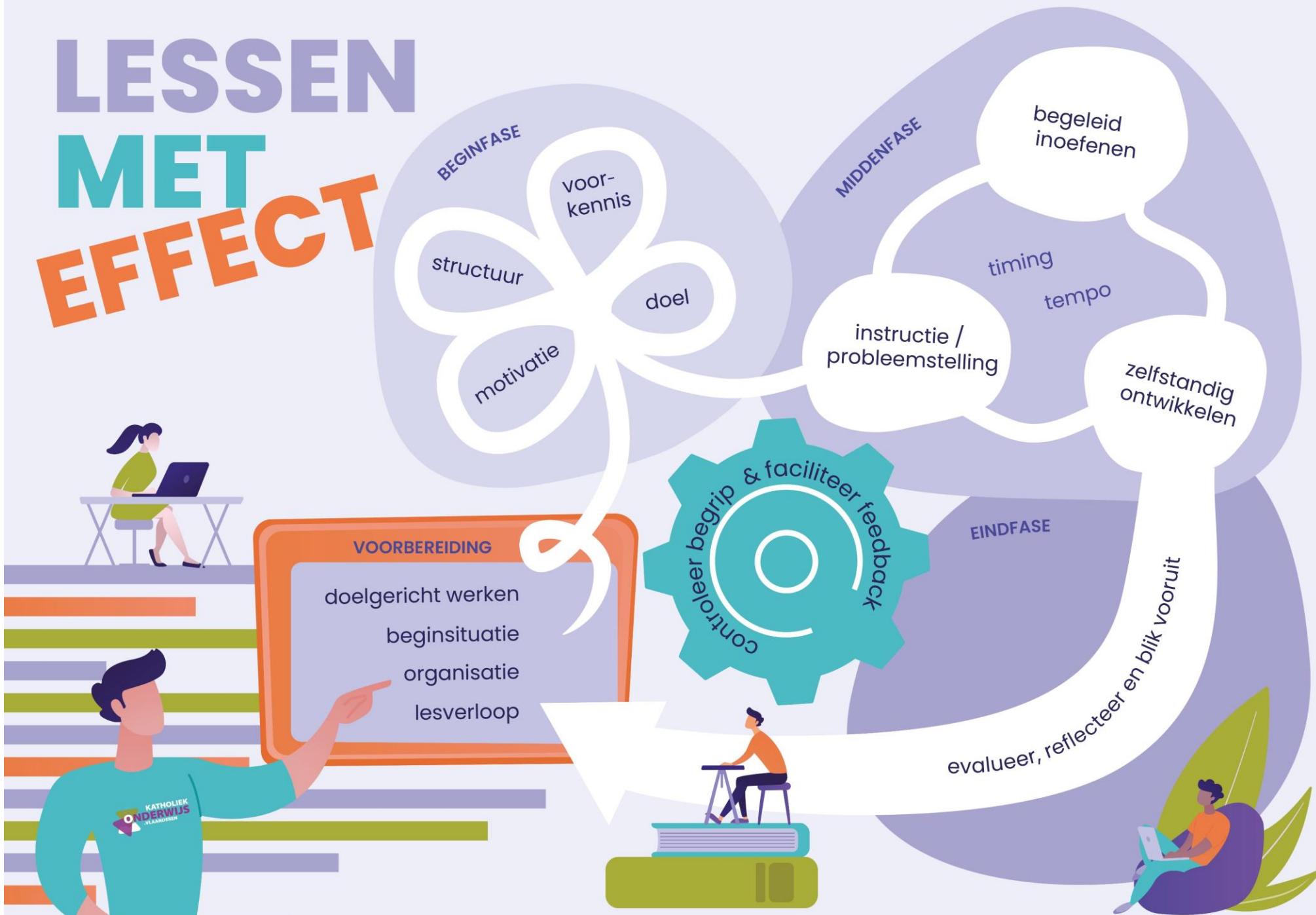

Opgebouwd
vanuit ervaring
en wetenschappelijke inzichten

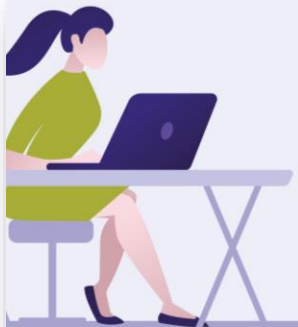

Doel
om leraren te versterken
om effectieve lessen te ontwerpen
die het leren
van de leerlingen versterkt

LESSEN MET EFFECT

LESSEN MET EFFECT

VOORBEREIDING

- doelgericht werken
- beginsituatie
- organisatie
- lesverloop

BEGINFASE

voor-
kennis

structuur

doel

MIDDENFASE

begeleid
inoefenen

timing

tempo

instructie /
probleemstelling

zelfstandig
ontwikkelen

EINDFASE

evalueer, reflecteer en blik vooruit

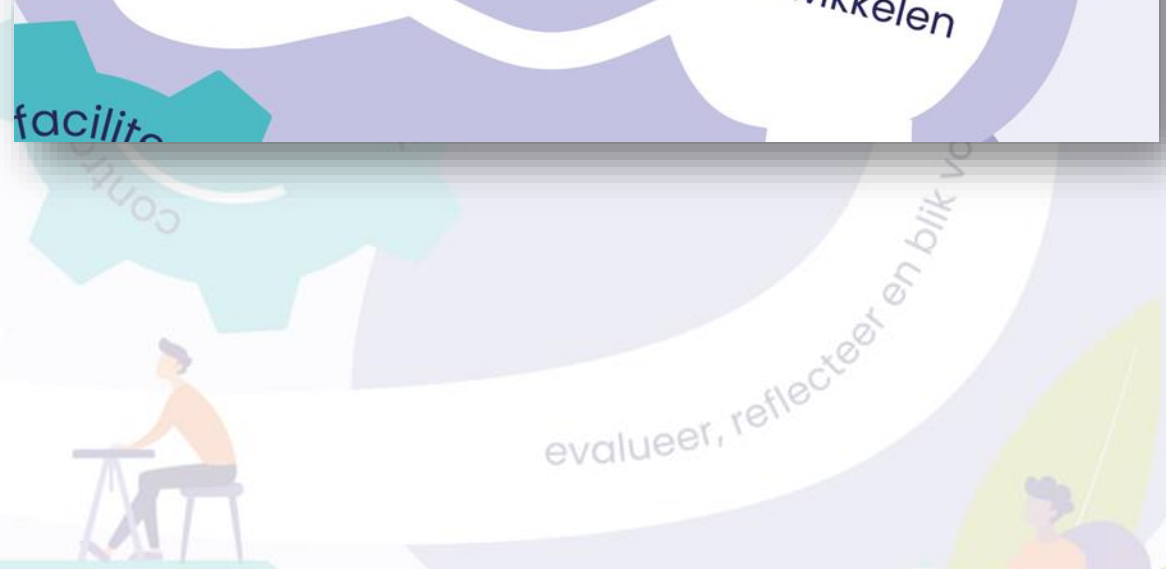
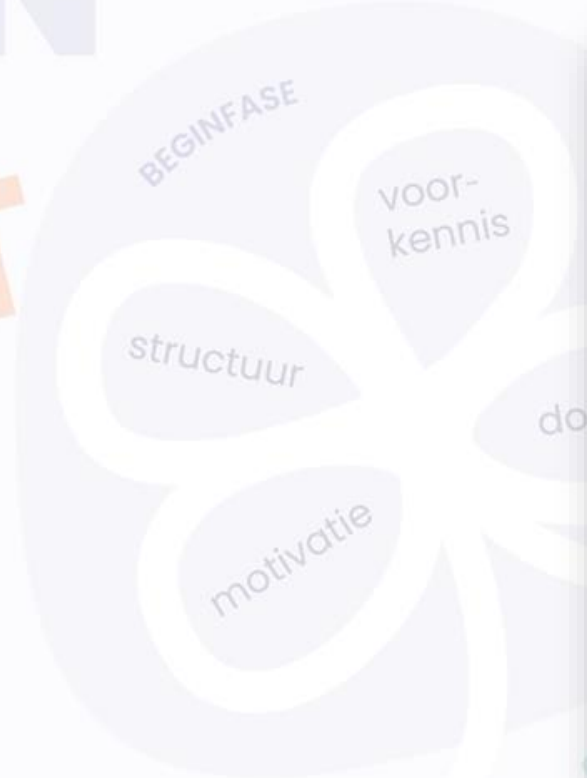
LEVEN ME EFFEKT

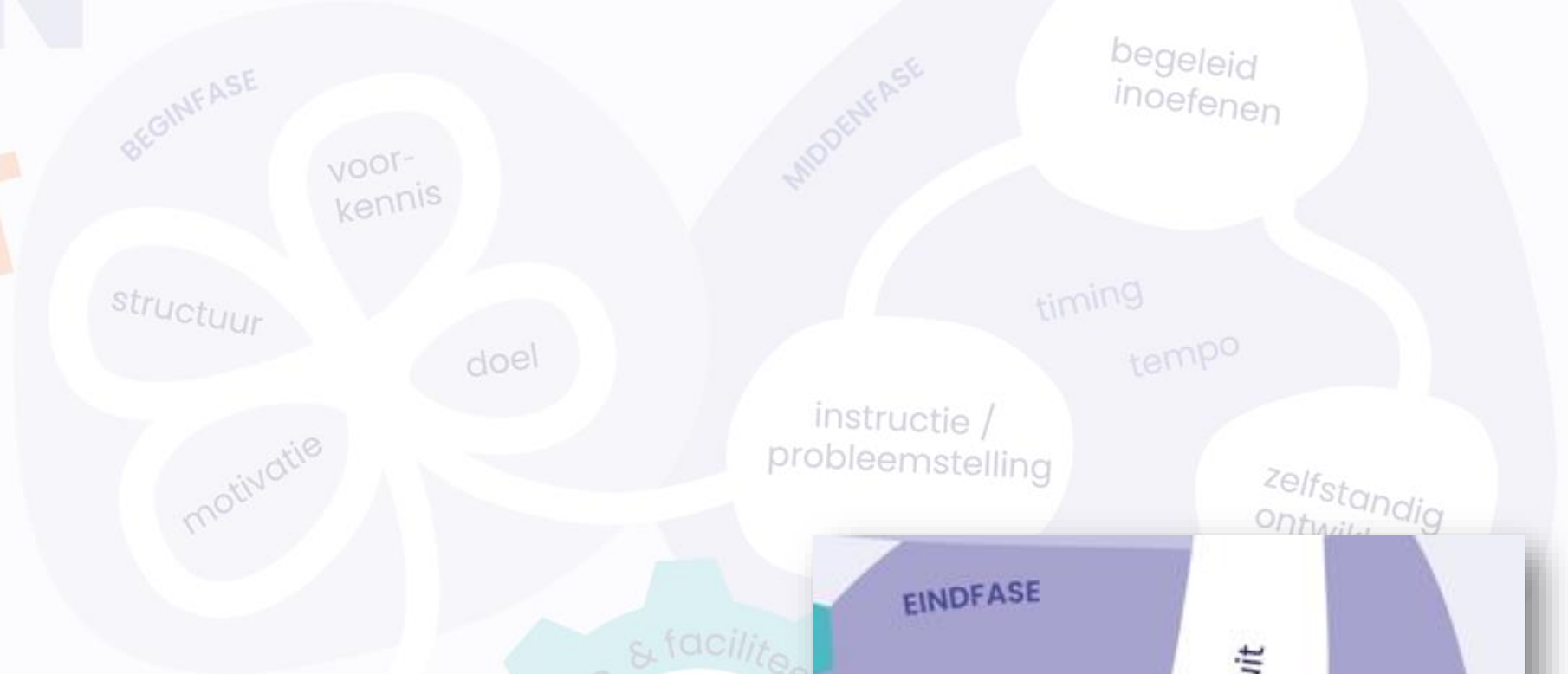
beginsituatie
organisatie
lesverloop

LESSEN MET EFFECT

LESSEN MET EFFECT

VOORBEREIDING

- doelgericht werken
- beginsituatie
- organisatie
- lesverloop

EINDFASE

evalueer, reflecteer en blik vooruit

LESSEN MET EFFECT

BEGINFASE

voor-
kennis

structuur

doel

MIDDENFASE

begeleid
inoefenen

timing

tempo

zelfstandig
ontwikkelen

DOFASE

evalueer, reflecteer en blik vooruit

VOORBEREIDING

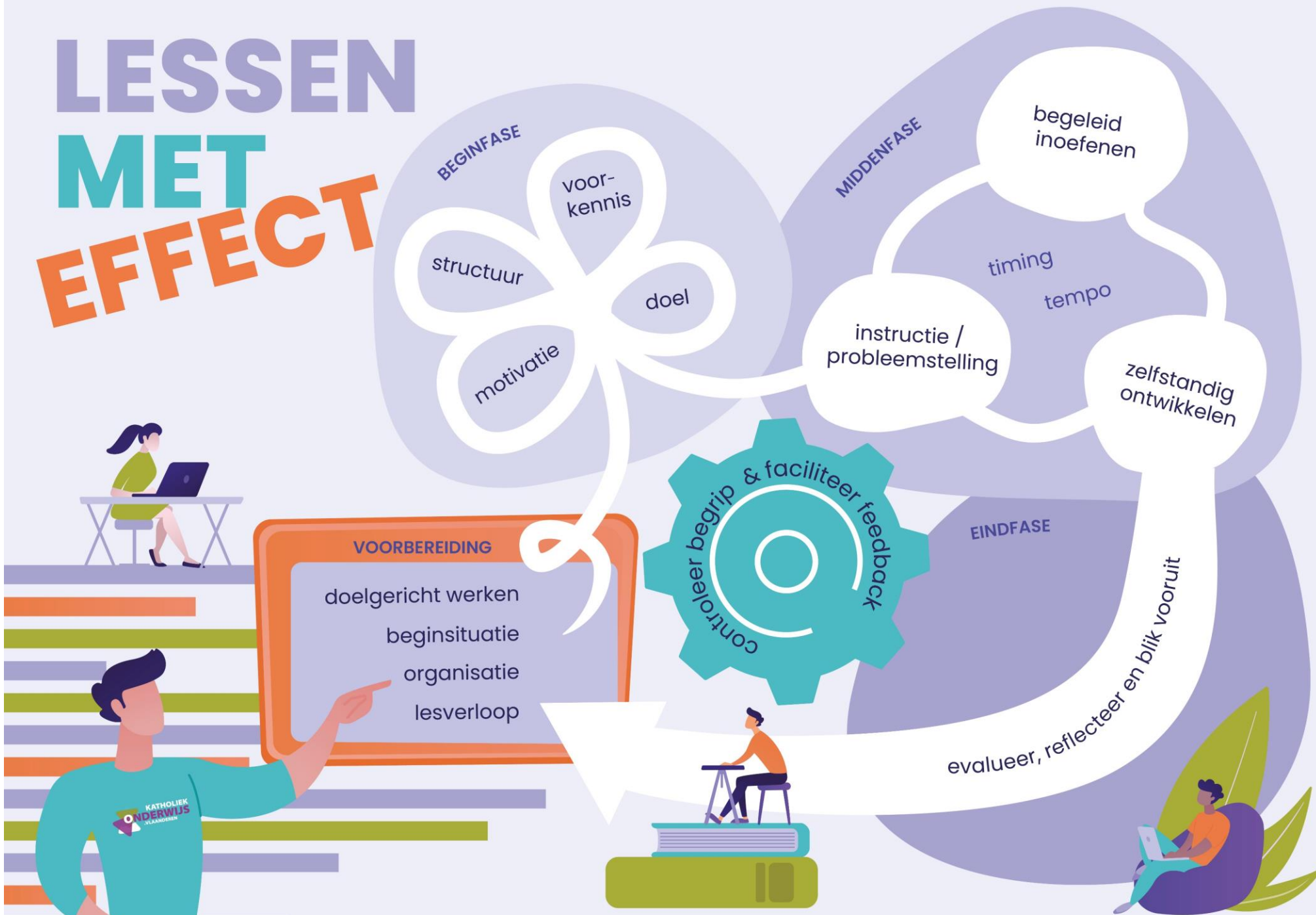
doelgericht werk

beginsituat

organisa

lesverlo

LESSEN MET EFFECT

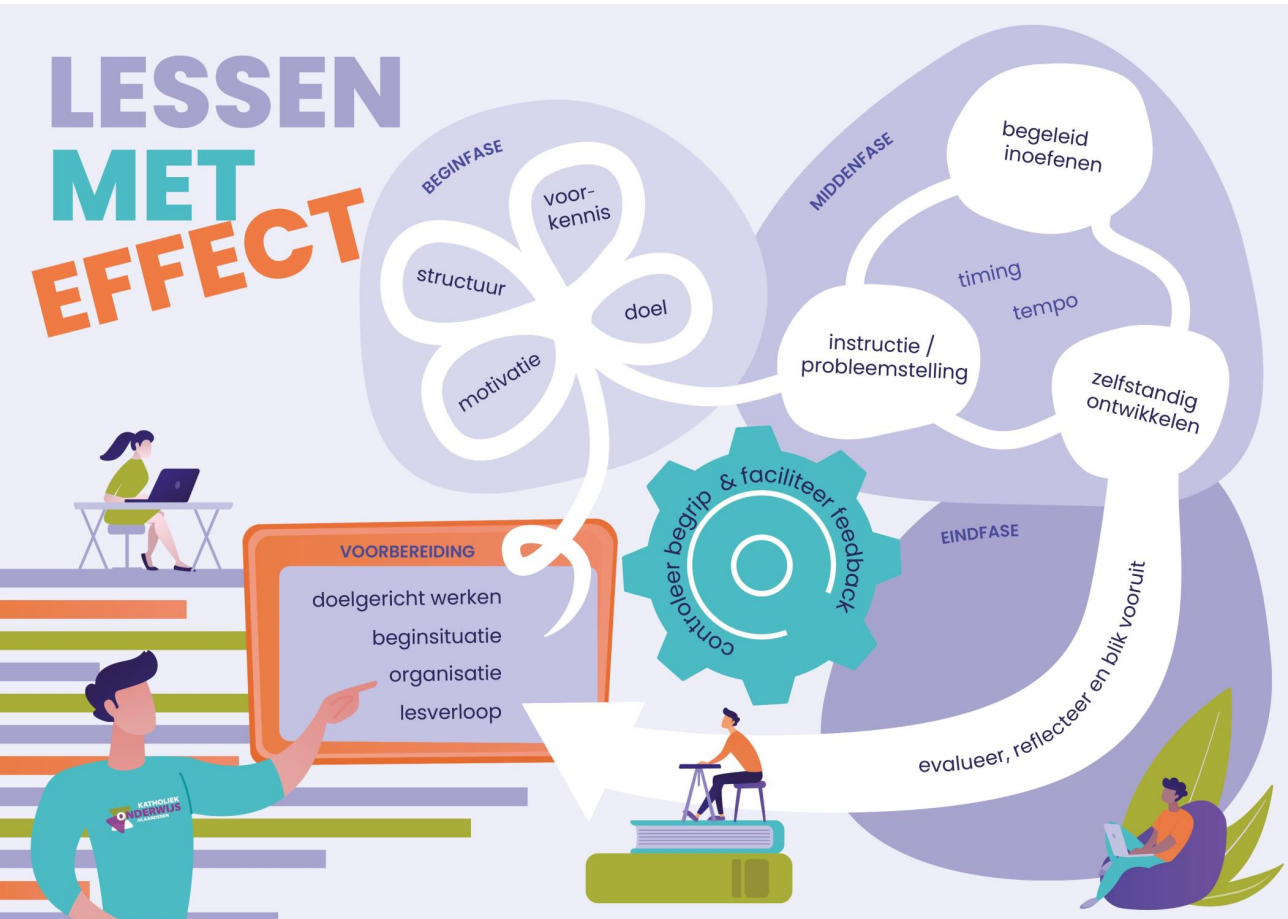
Interactieve visual Lessen met effect

<https://view.genial.ly/654c920a98307c00115b2865>

<https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/effectieve-didactiek/de-kracht-van-effectieve-didactiek>

LESSEN MET EFFECT

- *Effectieve didactiek, een definitie*
- *Waarom inzetten op effectieve didactiek?*
- *Visual Lessen met effect*
- **Oefening**

Oefening

Doelgericht werken

Ik kies mijn doelen voor de les of aankomende lessenreeks op basis van het leerplan. Ik durf kritisch te kiezen hoe ik mijn leermateriaal gebruik.

Ik bepaal welk doel ik wil bereiken met mijn leerlingen tijdens een les/lessenreeks vanuit hoge verwachtingen.

Ik kijk naar het werkwoord in het leerplandoel en check hoe leerlingen een bepaalde inhoud moeten beheersen.

Ik deel met de leerlingen waarom dit betekenisvol is.

Ik kies de materialen die nodig zijn om dit doel te bereiken (niet alles uit een handboek is altijd relevant).

Ik bepaal samen met leerling en trajectbegeleiding welke doelen uit het opleidingsplan deze

Ik stel hoge verwachtingen bij het bepalen van doelen en ga niet altijd uit van

Ik stem af met de vakleraar wat verwacht wordt van een leerling bij deze

Ik gebruik/toon bronnen, documenten ... die ik als beroepuitoefenaar nodig heb om een taak uit te voeren. Bv vaktijdschriften, websites, kookboek, technische fiches, foto's, notities van recepten, toestellen of gereedschap nodig om bepaalde vaardigheden in te oefenen ...

Doelgericht werken

Ik formuleer de leerplandoelen en succescriteria in leerlingentaal en maak die kenbaar aan de leerlingen.

Ik formuleer doelen in leerlingentaal en licht toe waar nodig.

Ik bepaal succescriteria (bij voorkeur met de leerlingen). Dit zorgt ervoor dat leerlingen weten wanneer ze de opdracht goed hebben uitgevoerd.

Ik verduidelijk aan de leerling wat de verwachting is bij een doel, een opdracht of taak

Ik controleer of de leerling de opdracht begrepen heeft. Bv door deze te

Ik geef bij het doel aan wat ik verwacht, waarop de leerling moet letten, wat kritische punten zijn ...

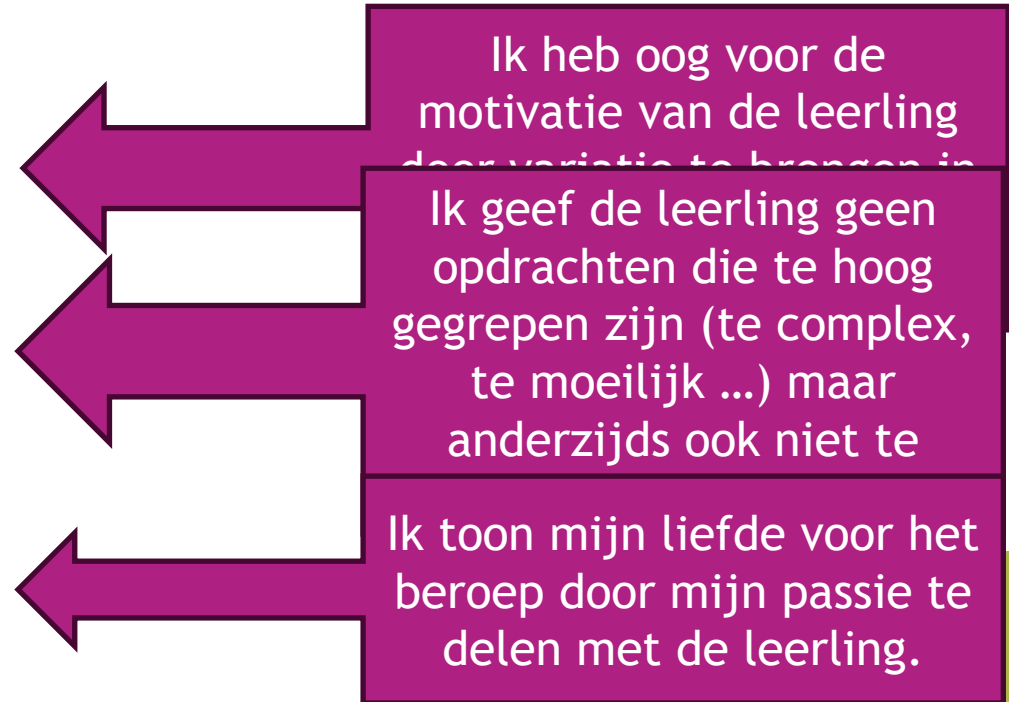

Doelgericht werken

Ik denk na over de manier(en) waarop ik de leerlingen warm maak voor de les.

Ik zorg voor een uitdagende les (leerlingen worden graag uitgedaagd) die niet te moeilijk en niet te makkelijk is (leerondersteuning).

Ik deel mijn enthousiasme over een onderwerp en vertrek vanuit het waarom van het leren.

Doelgericht werken

Ik denk doelgericht na over de digitale leermiddelen die ik ga gebruiken in mijn les.

Ik werk altijd doelgericht en niet toolgericht.
Ik kies de tool in functie van het doel dat ik wil bereiken.

- Groepjes van 2-3 personen
- Per toegewezen onderdeel van de visual ‘Lessen met effect’ stel je deze vragen:
 - Zijn de geformuleerde principes relevant voor een mentor?
 - Geef aan welke principes je prioritair vindt
 - Herformuleer een aantal principes zodat ze bruikbaar zijn voor een mentor

	relevant?	prioriteit?	vertaling naar mentor - concrete vb
Vorbereiding - uitgewerkt voorbeeld			
Doelgericht werken			
Ik kies mijn doelen voor de les of aankomende lessenreeks op basis van het leerplan. Ik durf kritisch te kiezen hoe ik mijn leermateriaal gebruik.	X	X	Ik bepaal samen met leerling en trajectbegeleiding welke doelen uit het opleidingsplan deze periode aan bod komen.
Ik bepaal welk doel ik wil bereiken met mijn leerlingen tijdens een les/lessenreeks vanuit hoge verwachtingen.	X		Ik stel hoge verwachtingen bij het bepalen van doelen en ga niet altijd uit van routine-opdrachten.
Ik kijk naar het werkwoord in het leerplandoel en check hoe leerlingen een bepaalde inhoud moeten beheersen.			Ik stem af met de vakleraar wat verwacht wordt van een leerling bij deze doelen, welke inhoud er best aan bod komen op de werkplek.
Ik deel met de leerlingen waarom dit betekenisvol is.			Ik verduidelijk het belang van het doel voor de beroepsuitoefening.
Ik kies de materialen die nodig zijn om dit doel te bereiken (niet alles uit een handboek is altijd relevant).	X		Ik gebruik/toon bronnen, documenten ... die ik als beroepsuitoefenaar nodig heb om een taak uit te voeren. Bv vaktijdschriften, websites, kookboek, technische fiches, foto's, notities van recepten, toestellen of gereedschap nodig om bepaalde vaardigheden in te oefenen ...
Ik formuleer de leerplandoelen en succescriteria in leerlingentaal en maak die kenbaar aan de leerlingen.	X		Ik verduidelijk aan de leerling wat de verwachting is bij een doel, een opdracht of taak.
Ik formuleer doelen in leerlingentaal en licht toe waar nodig.	X		Ik controleer of de leerling de opdracht begrepen heeft. Bv door deze te laten herhalen.
Ik bepaal succescriteria (bij voorkeur met de leerlingen). Dit zorgt ervoor dat leerlingen weten wanneer ze de opdracht goed hebben uitgevoerd.	X	X	Ik geef bij het doel aan wat ik verwacht, waarop de leerling moet letten, wat kritische punten zijn ...
Ik denk na over de manier(en) waarop ik de leerlingen warm maak voor de les.			Ik heb oog voor de motivatie van de leerling door variatie te brengen in opdrachten, te luisteren wat de leerling motiveert ...
Ik zorg voor een uitdagende les (leerlingen worden graag uitgedaagd) die niet te moeilijk en niet te makkelijk is (leerondersteuning).			Ik geef de leerling geen opdrachten die te hoog gegrepen zijn (te complex, te moeilijk ...) maar anderzijds ook niet te gemakkelijk zijn.
Ik deel mijn enthousiasme over een onderwerp en vertrek vanuit het waarom van het leren.	X		Ik toon mijn liefde voor het beroep door mijn passie te delen met de leerling.
Ik denk doelgericht na over de digitale leermiddelen die ik ga gebruiken in mijn les.			Ik toon de leerling welke software ik gebruik voor het uitvoeren van mijn taken.
Ik werk altijd doelgericht en niet toolgericht. Ik kies de tool in functie van het doel dat ik wil bereiken.			Bv bestelprogramma, officepakket, reserveringsplatform, TableFever, Lightspeed ...

Terugkoppeling

- Lijkt het je een bruikbare oefening?
- Kunnen we de principes van effectieve didactiek op deze manier laten landen bij mentoren?
 - Waarom wel of niet?
 - Wat zijn hiervoor de kritische succesfactoren?
 - Beargumenteer met voorbeelden uit je oefening

werkplekduaal@vlaanderen.be

vlaanderen.be/werkplekduaal/opleidingsverstrekkers

duaalleren.vlaanderen

Vlaamse
overheid

BEDANKT

VOOR UW AANDACHT

Vlaamse
overheid

V R A G E N ?